

UNIVERSUL

Literar

Director: STELIAN POPESCU.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRATIA

11, STRADA BREZOIANU, 11

**REVISTA
SAPTAMANALA**
PREȚUL 50 BANI
Abonament 26 Lei pe an

BCU Cluj / Central University Library Cluj

SUMAR:

Arhim. Scriban	} <i>O figură impunătoare în creștinismul englez contemporan.</i>
V. Demetrius	
George Stratulat	<i>Vioristului.</i>
Liviu Rebreanu	<i>Vorbe de dragoste.</i>
Cridim.	<i>O solie.</i>
Smara.	<i>Vis urât.</i>
Virgil Broscărescu	<i>Patrie.</i>
Dem Galman	<i>Iubirea mea.</i>
N. Ținc	<i>Pentru o idee.</i>
M. Celarianu	<i>Vorbele noastre.</i>
F. Georgescu	<i>Du-te dor.</i>
M. Mircea	<i>Auzi.</i>
I. Todericiu	<i>Cronica politică.</i>

PREDA NICULESCU

ADVOCAT

Str. Școlii No. 14

SIFILITICII

Pe urma tratamentul cu medici specialiști la cabinetul boalelor de piele, sifilis și venerice

SALVATOR (fondat 1906)
Tratamentul sifilidelor cronice prin Metode electroterapeutice
Controlul diagnosticului clinic prin:

ANALISA SANGELUI

Injecții intravenoase cu Neosalvarsan
PASAȘIUL ROMAN No. 9 (lângă Teatrul Național) Cons. 11-1 și 5-8

Dr. I. Mitulescu

Medic-șef al sanatoriului Naturalist modern „Gr. Alexandrescu”
— da consultații zilnic pentru

BOALE de PIEPT

în str. Govaci (Oituz) No. 19 et.
dela 10 jum. — 12 jum. a. m.
(afară de Dumineci) 50

Dr. Eraclie Sterian

Vechiu medic al Eforiei Spitalurilor civile

— SPECIALIST IN BOALE —

Sifilitice și Interne

Str. Bibescu Vodă 22

Consultațiuni: 11-1 și 6-8

Telefon 20/51

Dr. A. Năstă

— Boale și operațiuni —
ginito-Urinare, boale de femei
— SIFILIS —

Injecții cu 606 și Mercur —
Consult. 1-3 și 6-8 d. a.
Str. Basarabia 19 (fosta Occident)

777

Rochii Elegante

Montouri, Costume tailleur ultimele noutăți, confecționează cu prețuri convenabile. Atelierul D-na **MINA**, Str. Carol 40.

670

Legătunea Republicii Cehoslovace aduce la cunoștință, că din ziua de 16 c. Birourile pentru vizarea pașapoartelor și eliberarea de legitimațiuni ale Legătunii Cehoslovace nu vor mai funcționa în imobilul din Str. Episcopiei 9, ci în noul birouri din Str. Povernei 34. Se atrage atențiunea Onor. P. T. că vizarea pașapoartelor se face numai în zilele de lucru și anume dela 9 a. m. până la 1 p. m.

907

LURION A sosit un transport
Cea mai bună cremă de ghețo

Reprezentanți și depozitari generali
PERETZ & HERMANN, Str. Sft. Nicolae Șelari Nr. 1
(colț Str. Paris). 925

TRANSPORTURI

INTRE

Germania și România
CARL LASSEN— TRANSPORTURI INTERNAȚIONALE —
BERLIN N. W. 52, Paulstrasse 33

PRECUM ȘI LA FILIALELE SALE DIN:

Hamburg, Stettin, Bremen, Lübeck, Leipzig, Dresden
Chemnitz, Bodenbach-Tetschen, Frankfurt a/M, Karlsruhe,
Stuttgart, Mannheim, Köln a/Rh, Offenburg,
Stokholm, Gothenburg, Christiania, Kopenhagen,
Esbjerg, Rotterdam, Antwerpen, Nurnberg, Wien,
Regensburg, Pasau.

prelău transporturi pe Dunăre, prin intermediul propriilor șlapuri închiriate, direct din Regensburg până la porturile românești Dunărene. (Transportul se face până la Giurgiu sau Oltenița dăveditor în 30 zile) în cele mai favorabile condițiuni. Având ocaziuni de încărcare în fie-care 10-14 zile.—Ori-ce informațiuni și oferte de transporturi se pot lua la procuristul firmei **Lassen**, până la 25/VIII c. D-1 **STRACHE**, Hotel Imperial-Palace Nr. 334, București.

906

UNIVERSUL LITERAR

O figură impunătoare în creștinismul englez contemporan

I.

Poate că de acum înainte, după ce războiul ne-a adus în mai apropiată atingere cu Englezii și Americanii, vom ajunge să cunoaștem laturi mai însemnate din viața intimă a lor. Noi, fiind indiferenți către chestiunile religioase, n'am observat până azi ce factor viu este religionea în viața acestor popoare și cu surprindere aflăm acum că, la Anglo-Americanii, și nu numai la ei, preocuparea religioasă este pârghia și îmboldul cel mai viu spre activitatea socială. În aceste țări, există cu adevărat și în toată puterea un creștinism social.

Multe din fețele acestei activități le-am arătat eu în conferințele mele la de curând ținutul congres studentesc creștin din Bușteni (26 Iulie — 2 August 1920). Vorbind despre *Iisus Hristos și opera Lui în Lume*, ultima conferință am închinat-o chestiunii: „Ce se lucrează astăzi pe globul pământesc în numele lui Iisus Hristos”. Și cu toate că d. T. Tutoveanu în *Izbânda* (5 August 1920) spune că am adus „un lux de dovezi și argumente” în sprijinul afirmațiilor mele, am fost departe de a fi spus tot ce aflasem în această materie.

În tratarea de față, vreau să vorbesc despre o latură de care n'am pomenit la Bușteni. Nu este însă mai însemnată decât altele. Deși noi nu știm despre ea, cu toate că mărețul ei inițiator a trăit în vremea noastră, ea este însă una din cele mai uimitoare și mai originale mișcări din creștinismul englez contemporan.

Oare nu e vremea de a ne grăbi să câștigăm spațiul cu care am rămas în urmă, în ce privește cunoașterea marilor acte sufletești și sociale? Oare, dacă am fost alături cu Anglo-America-

nii, pe câmpul de luptă, trebuie să mărginim numai la atâta contactul cu ei și să nu ne apropiem pentru a cunoaște puterile mari care lucrează în mijlocul acestor neamuri de frunte ale omenirii?

Cred că da, și în această înțelegere se cuvine să ne simim a cunoaște factorii activi religioși ai acestor oameni.

II.

Una din trăsăturile creștinismului este varietatea înfățișărilor pe care le poate îmbrăca în activitatea sa. Câte misiuni lucrează pe globul pământesc, reprezentând atâtea felurite secte și Biserici, și tot nu s'au oprit aci formele activității sale. E colosală puterea lui de a se plămădi și renaște în alte și alte organisme.

Una dintre acestea este estăzi în Anglia, dar nu numai acolo, mișcarea numită *salutistă* sau *Armata mântuirii* (*Salvation Army*), care-și datorește ființa ei *Generalului Booth*, mort acum opt ani de zile, (1912), cu puțin înainte de izbucnirea războiului balcanic. Moartea sa a trecut fără a fi măcar remarcată la noi, și cu toate acestea ce figură colosală, deși dând loc la multe împotriviri, este el în creștinismul englez contemporan!

Mișcarea pornită prin el am putea-o numi ofensiva creștinească de specie cea mai dărză. Pentru că, afară de ceiace lucrează Bisericele în feluritele opere sociale de ridicare a umanității, tot mai rămăneau laturi neatinsă, și tocmai acelea unde mizeria era mai cumplită. *Armata mântuirii* sau *l'Armée du salut*, cum îi zic mulți pe franțuzește, a luat o hotărâre de o imensă înfrățenie, pe care niciuna din ramurile creștinismului s'o ju-

seră până la ea, și a dus-o înainte și a îndeplinit-o cu o forță irezistibilă. Câte alte forte vitioase s'au prăbușit înaintea ei, și pe locurile stricăciunii falșite acum steagul *Armatei mântuirii*...

Da, căci ea are un steag. Tocmai pentru a exprima caracterul ofensiv al creștinismului, contra tuturilor mizeriilor sociale, și-a dat și o organizare militară. Șeful întregii mișcări se numește „general”, iar de acolo merg celelalte grade în jos. Ajutorul lui e șeful de stat-major. Poartă și uniforme militare, umblă cu steaguri și cu trâmbițe, în rânduri cu aspect militar. Cu toate acestea nu e jucărie. Creațiunea *Generalului Booth* a ajuns să se impună și să-și capete o stimă extraordinară, în care e adevărat că unii pot găsi ciudățeni, dar ceiace nu se poate nega este că nici o inițiativă creștinească modernă n'a îndrăznit să întreprindă lupta contra mizeriei într'un chip atât de bărbătesc și inversunat ca *Armata mântuirii*.

III.

Dar cine este acest general Booth?

Până să răspund la această întrebare, cititorii și vor putea da socoteală cine a trebuit să fie, dacă vor afla că moartea sa a dat motiv de lungi articole și studii nu numai în țara lui, Anglia, ci și departe peste granițe. *Journal de Genève* nu s'a mulțumit să-i închine articolul de fond din 23 August 1912, ci după aceea a publicat încă un lung feleton la 25 August 1912, iar *Berliner Tagblatt*, de asemenea, articolul de fond din 26 August 1912. *Der Tag* din Berlin (25 August 1912, ed. ilustrată) a dat chiarul succesorului său și alta

alte ziare nu vor fi fost care nu mi-au ajuns mie la cunoștință!

Sub titlul de „Generalul Booth” *Journal de Genève* scrie:

„Una din cele mai folositoare existențe din vremea noastră s'a încheiat zilele acestea. Generalul Booth era unul din eroii umanității. Influența lui a trecut cu mult peste cea a numeroșilor puternici ai pământului și amintirea lui merită binecuvântările a nenumărați nenorociți”.

De asemenea, *Berliner Tagblatt*, sub titlul „Moartea Profetului”, scria și el:

„Cu William Booth a murit un profet. Ca o figură din vechile timpuri, se ridica el în mijlocul vremii luminate de acum. E o mângâiere și un pericol totodată că, sub efectul nivelator al culturii, nu s'a stins sămânța revoluționarilor etici și religioși... Alături și după *Telstot*, timpul nostru poate că n'a văzut un profet mai mare decât pe William Booth. În înfățișarea sa, el ne apare aproape ca un chip al Profetului Ieremia, după cum ni-i reprezintă fantazia unui Michel Angelo. Și Booth a ajuns să izbutească, după lungi lupte, ca munca sa să fie recunoscută. A murit ca cetățean de onoare al Londrei și doctor de onoare.

IV.

Prin ce a meritat William Booth toate aceste însuflețite caracterizări?

Vom vedea îndată, ocupându-ne acum cu prima întrebare: „cine era el?”

William Booth a văzut lumina zilei ca fiu al unui mic antreprenor de clădiri, la 10 Noiembrie 1829. N'a fost crescut în bogăție, fiindcă la 14 ani a trebuit să-și întrerupă școala. Din copilărie, a fost în contact cu clasele cele mai sărace din populațiunea engleză și a ajuns să cunoască suferințele lor. La 16 ani, a ajuns predicator în sânul însemnatei secte a metodistilor, dar dragostea sa pentru cultul săvârșit în aier liber l'a făcut să treacă curând la secta apropiată numită *New Connection*, unde a ajuns membru al clerului. Dar

nici aici n'a găsit ce căuta. „El înțelegea să se ducă la cei mai nenorociți, la cei mai vrăjmași față de ideea religioasă. El înțelegea că creștinismul să ia ofensiva”. De aceea s'a despărțit și a început să lucreze pe propriile lui puteri și ale soției sale, care l'a ajutat mult. Și-a înființat prima operă socială în Cornwall, convertind pe câțiva ocași liberați cu care a înființat trupa celebră numită „trupa aliluia”. Membrii ei, adică ocașii liberați, își mărturiseau cu glas mare, în fața publicului, păcatele trecute, cum și întoarcerea lor la calea îndreptării. După mai multe creațiuni asemănătoare, el a înființat *Armata mântuirii* în anul 1878.

V.

De aici, începe o activitate creștinească monștră, de un nou gen și care a trezit uimire și contestări. În adevăr, era vorba de întrebuintarea unei metode de evanghelizare și mișcare a sufletelor. ne mai văzut până atunci. Noi predicatori însă nu se șfiau de nimic. Dacă înțelegeau ei să pornească la ofensivă, apoi nu era să-i oprească mirarea sau ridiculizarea sau ostilitatea celorlalți creștini. Aceștia nu înțelegeau să se lucreze cu astfel de mijloace, care li se păreau prea deosebite de ce făcuse creștinismul până atunci, prea ciudate, prea străine de metoda Domnului. Dar salutistii (cum se numesc aderenții *Armatei mântuirii*) și-au văzut de treabă și au lucrat. Au lucrat cum nu făcuse nimenea până la ei, pentru a ajunge la rezultatele impunătoare pe care le vom vedea.

Care era noua metodă?

Săvârșirea cultului religios în aier liber, procesiunile pe strade cu steaguri, trâmbițe și muzici, cântece de un tipar nou, cu alte melodii decât cele cunoscute. Aceste convoiuri odată intrau în câte o cafenea, sau vreun alt local de consumațiune, și acolo se adresau clienților uluiți, pe cari îndemneau să rupă cu beția. La acestea, se adăogau povestirile celor cari arătau cum și ei au fost cuprinși de vițil și veneau

acum să zmulgă pe frații lor din cângile lui.

Dar toate acestea trezeau mari opozițiuni contra nouă mișcări, și de multe ori au pus în primejdie libertatea ei de acțiune. Ba a ajuns și persecutată, dar din aceasta a eșit pentru ea mai mult bine decât rău.

Dacă însă opera Generalului Booth era privită cu ostilitate, pe de altă parte nu se poate nega că ea ajungea mult mai departe decât opera Bisericilor constituite, cu cea oficială în frunte. Ea înțelegea să pornească adevărate „campanii” contra mișcerii și vițilului și în calea aceasta, ea a ajuns, în adevăr, până la cele mai decăzute păături ale poporului, ușurându-le mizeria și ridicându-le conștiința morală. Practica religioasă a putut fi combătută, dar opera socială a ajuns să impuie din ce în ce mai mult respect, până la cea mai înaltă admirațiune.

În această direcțiune, *Armata mântuirii* a mers un drum tot mai ascendent și plin de izbândă, care a adus Generalului Booth acele înalte aprecieri la moartea sa, de care am vorbit mai înainte. Această activitate o continuă azi cu acelaș succes fiul său, care fusese șeful de stat-major al întregii mișcări și a murat apoi în sarcina de general, în locul tatălui său.

VI.

Care e opera?

În Anglia, *Armata mântuirii* posedă acum localuri imense în care dă adăpost și hrană tuturor oamenilor necăjiți cari câștigă prea puțin ca să poată trăi sau de loc.

1) „Dacă este vre-o neuitată viziune de durere, zice Noëlle Roger, în foiletonul dela 25 August 1912 al lui *Journal de Genève*, e fără îndoială aceea pe care și-o lasă un azil de noapte la Londra, unul din azilurile *Armatei mântuirii*”.

„Aici se strâng toți nenorociții, fiindcă știu că sunt bine primiți. Pentru 3—4 gologani cari i-au câștigat, își capătă adăpost și hrană, iar dacă se întâmplă să nu-i au, atunci nu sunt

alungați; îi se dă gratis, din datorie și dragostea creștinească.

„Cum se face seară, încep a se aduna, și aci îi se dă ceai și pâne cu unt, din mâna agenților *Armatei mântuirii*, cari poartă numele de sergenți”.

Altă latură:

2) „In fiecare dimineață, înaintea înaltelor clădiri negre ale închisorii, doi salutiști se plimbă în lung și în lat. Ei așteptau clipa când eșau închișii cari-și isprăviseră pedecapsa. Dar și ei erau tot foști tâlhari. Cel mai în vârstă, care azi e mort, făcuse în viața lui 40 de ani de închisoare. Ah! el cunoștea bine toate mizeriile acestei închisori din Pentonville! Dar *Armata mântuirii* îl culesese, îl tra-se ca prieten și-l prefăcuse în om cinstit.

„Iată că poarta enormă își deschide, parcă cu părere de rău, unul din anaturile ei. Cesta de oameni se ivi. Mergeau iute, parcă șovăiau pe picioarele lor. Purtau păcătoasele lor zdrențe de vagabonzi. Unii râdeau cu nerușinare; alții aruncau priviri pe jumătate rușinoase, pe jumătate provocatoare. Câțiva aveau o înfățișare indiferentă de brută. Cobo, la grilaj, o ceată de camarazi și de femei îi așteptau iar de cealaltă parte a străzii un mare local public părea că le face semn.

„Și atât de mare era graba lor de a se amesteca printre trecători. În cât cei doi salutiști abia avură timpul să le înmâneze cartele localului lor. Acești oameni le luară, le puseră în buzunar, unii fără a se fi uitat la ele, iar alții ridicând din umeri.

„Pe ele sunt scrise aceste cuvinte:

„*Dacă vrei lucru, vino la Argyll Square. Îți vom da și vom fi prietenii tăi.*”

„*Nu te lăsa zdrobit de trecutul mori. Privește spre viitor!*”.

„Atelierele destinate foștilor închiși sunt foarte întinse. Oamenii taie lemne, aleg și pun în saci, pentru fabrici, hârtii vechi și zdrențe. Primesc plată, sunt hrăniți și adăpostiți în camere mari luminoase și curate.

„Pe când străbăteam imensa sală de mâncare, ușa se deschise

cu șovăire și un om se înfățișă. Venea dela închisoare. Stătea pe prag, neîndrăznind să înainteze. În privirea și în ținuta lui era sficiune, rușine, neîncredere.

„Ah! nu morală i s'a făcut, nici predică nu i s'a rostit... Tânăra femeie a directorului merse înaintea lui și, cu accentul cu care ar fi primit pe un oaspete mult așteptat, îi zise:

„Da intră; ai nevoie să gusti ceva. Îți dăm îndată masa.

„Aceasta e clientela foarte specială a *Armatei mântuirii*. Cei mai săraci între cei săraci, cei mai decăzuți, cei mai viciați, cei cari nu mai au meșteșug, cari n'au avut niciodată, cari trăiesc nu știi cum, cari au lepădat orice speranță. Pentru ei a fost concepută, organizată *Armata mântuirii*. Trebuințelor lor se adaptează ea”.

3) Formele însă în care lucrează *Armata mântuirii* sunt nespuse de multe. Ea își trimete agenții ei, bărbați și femei, prin casele celor cari, trebuind să muncească, atât bărbatul, cât și soția, își lasă copiii acasă singuri. Când se întorc, găsesc în casă măturat, spălat, copiii curății și peptănați, iar o femeie necunoscută ține pe cel mai mic în brațe, care se joacă cu fața ei, cu părul ei, îi pune hârtii în cap și-i dă o înfățișare de răs, la care se uita mirată mama copiilor, când intră în casă.

VII.

Un German, care anume a vrut să-și facă o idee despre *Armata mântuirii*, scrie despre felul cum lucrează ea:

„Suntem în Queen Victoria-Street și ne aflăm în fața numărului 101. E 12 din zi și mișcarca pe stradă e atât de pestriță, că ar trebui să ai ochii și urechile în toate părțile. Dar aici — ce e? Steaguri colorate falfăie la intrarea unei case. Pe unul din ele citești scris cu litere colosale: „Tu poți fi mântuit!” iar deasupra steagurilor firma: „Marele cartier al *Armatei mântuirii*”. În vestibul, unde ne aflăm acum, sunt multe de învățat. Iată un local de vânzare al *Armatei*. Pentru 10 bani, căpătam o mică carte de

cântări cu 100 de bucăți, apoi cele mai nouă ziare, tratate și tablouri ale *Armatei*, toate de o ieftinătate de răs. Cel mai sărac lucrător n'are decât să bea două rachiuri mai puțin, și are de citit pentru o săptămână.

„Acum putem pătrunde și în sală care mai înainte a fost, probabil, un local de dans. *Armata mântuirii* dispune de multe încăperi, cu mult mai mari decât aceasta; ea a cumpărat sau închiriat teatre întregi și colosale localuri de dans. Păreții tuturor acestor săli sunt acoperiți cu cuvinte din Biblie: *Grăbește și-ți mântuie sufletul! Astăzi, dacă auzi glasul lui, nu învârtoași inimile voastre! În Iisus e mântuirea!* etc. În fundul sălii noastre și a fiecărei săli a *Armatei mântuirii* este o platformă în amfiteatru împodobită cu multe steaguri. Pe ea stau în picioare, pe scaune sau în genunchi ofițerii și soldații *Armatei*, bărbați și femei. Tot aici e și muzică compusă din cele mai negândite instrumente...

Se cântă un cântec, în care se aud des cuvintele: „Mântuire deplină!” (*Full salvation*). Cântecetele sunt în cea mai mare parte foarte simple și se mișcă într'un mic cerc de gândire: „Sângele lui Hristos mântuie și curăță; — mila e pentru tine. Ia-o, ia-o iute, până nu e prea târziu. Acum pot cânta ziua toată, că sunt mântuit în armata lui Hristos”, etc.

„Un ofițer face apel, apoi, la cei „mântuiți” de a mărturisii mila făcută cu ei, și îndată se ridică o fată de vreo 20 de ani care spune că de opt zile a fost „mântuită”. A spus că e bucătăreasă într-o foarte bună casă de negustori din Londra și că-și fara stăpâni. „Dar ougetul m'a muștrat. Acum sunt mântuită și mă bine să mor decât să mai fur măcar un os. Sunt fericită așa: cânt de dimineață până seara. O, cât sunt de fericită!”.

„Alina!” „Biruintă!” au răsunat din toate părțile... După alte cântece și alte mărturisiri, se ridică un bărbat care, în formă de rugăciune, povestește că a fost luptător cu boxul. Bătăuș, bețiș, spaima soției și a vecinilor, și în adevăr, așa și părea.

„Era un tigru, dar acum m'am războinat; Aliluia. O, Doamne!"
Apoi se opri din rugăciune și
spuse, întorcându-se spre adunare:
„Puteți întreba chiar pe femeia mea, care e eolo. În fund,
într-o cămăruță în roșu". Și ea a ră-
spuns liniștită: „Era un tigru,
acum e un miel!" A fost o scenă
impunătoare. Strigătele de Ali-
luia și Biruință nu se mai sfâr-
șeau". 1)

VIII.

La acest fel de lucruri se pot a-
dăuga atacurile de noapte, când
trupa Armatei înainturii se a-
dună în căzărniile ei, toate o-
casionară teatru și cafe acutiv a-
partii salutațiilor. Ei pleacă, la
comanda celchelui, cu muzi-
ca în frunte, pășesc în tact și
se opresc undeva, în vre-o pla-
ță. Acolo un ofițer citește din Sf.
Scriptură, descrie fadul și în-
treabă publicul adunat: „Dorți
să intrați în el? Nu, nu! nici
odată!" răspund mulți. Iar ple-
că, armați de mulți cari s'au de-
clarat convinși și prinși de răz-
boi. Ei merg în cazarmă, pen-
tru că acolo mai mult încă să
se lucreze asupra lor. Dar altă
parte din trupă intră în localu-
rile celor mai rușinoase peire-
nari, pentru ca și acolo să stă-
tănescă, să îndemne, să provoace
și să aducă sufletele la împără-
ția cerurilor.

„Ofițerii cari umbă la mizul
mopții să caute la Piccadilly pe
fetele de pe trottoare, ce au să le
citere, în schimbul vieții ușoare
și a luxului dorit cu jăcomie?
Atât de puțin! o muncă harni-
că ce abia îți aduce atât cât să
mănânce. Dar odată cu aste, și
bucuria acelor care nu mai as-
teaptă nimic dela lumea aceasta.
fericirea acelor cari plâng și
sunt lipsiți de toate, a acelor
care însetoșează de dreptate,
mântuirii. Ei exprimă astfel,
într-un chip simplist, adevăruri-
le esențiale și paradoxale ale E-
vangheliei. Cei fără lucru, decă-
tuși, foștii criminali, foștii bețivi
primesc viața de muncă grea
și mult mai aspră de acolo în-

ainte, dar înecat pe viitor într-o
bucurie supranaturală. Sărbătō-
rile, mângâierea, răzbunarea
lor sunt acele adunări zgomō-
toase, acele fanfare, acele mă-
rturisiri publice, la care iau par-
te. Ei au întrușii mântuirea.
Sunt mai bogați, mai fericiți de
cât bogații, fiindcă bogăția lor
nu e din lumea aceasta și o au
pe vecie. Și când peste toate a-
cestea, zăreau ei în vre-o imen-
să adunare frumosul cap alb al
generalului, când auzeau cu-
vântul lui vibrant, plin de ima-
gini, făcând să tresare masele,
atunci erau în culmea fericirii.

„Nu vom uita nici odată ac-
centul unei babe care locuia în-
tr-o maghernită atât de joasă,
că trebuia să ne plecăm mult,
ca să putem intra. Câștiga 50
de bani pe zi la cusutul unor
pânze aspre soldățești. Mânca
într-un restaurant ce rămânea
prin farfurii. Și întorcându-și
spre noi biata ei față bătrână
radioasă, spunea:

„Sunt fericită ca o regină!"

IX

Mai toți agenții Armatei, cari
aleargă și obțin așa rezultate,
sunt foștii vițioși. Generalul
Booth a înțeles toată puterea
exemplului și a propagandei
prin faptul împlinit. Bețivii con-
vențiali, criminalii regenerați dis-
pun de o putere fără păreche.
Ce impresiune nu fac ei asupra
semenilor lor, bărbați și femei,
cari se ridică în adunări și mă-
rturisesc cu bucurie cât de scum-
pă le este lor acum viața prefă-
cută în felul acesta! Cele mai
frumuse predicii n'ar putea ține
pept unei astfel de elocvențe.

A câștiga sufletele, a se rege-
nera! A scoate din cei nenoro-
ciți, desfrânați, alcoolici, oameni
sănătoși, abstinenți, având gus-
tul lucru lui, a teri pe copii, a
salva fetele... Cât de mult sco-
pul acesta pare greu de îndepli-
nit, chiar într-o măsură slabă!

Și cu toate acestea Armata
mântuirii o face: statisticele
sunt de față. Poate răde cineva
de mijloace, le poate declara
ciudate, neevangelice, adevărul
este că ele mișcă și au efect.
Fie cum o fi, la boalele grele,

leacuri grele. Armata mântuirii
este un leac cu totul nou pentru
marile nevoi sociale ale vremii
de acum. Generalul Booth a fost
adânc impresionat de relele vă-
zute, și de aceea a pornit cu
astfel de mijloace. Spune el sin-
gur ce-a văzut într-o stradă din
Londra:

Trecând într-o seară pe lângă
ușile scânteietoare de lumină a
localurilor de consumat alcool,
mi-a părut că aud un glas ră-
sunându-mi la ureche: „Unde
ai să găsești tu păgâni aseme-
nea acestora și trebuințe rădă
urgente?"

Și William Booth s'a pus pe
lucru, ajungând la rezultate pe
care Otto Fruncke, pe care l'am
citat, încă de acum peste 20 de
ani, le consemna astfel:

„Ce întindere a luat mișcarea
se poate arăta numai cu câteva
numere. În Marea Britanie, se
țin în fiecare săptămână cam
5000 de adunări. Dacă socotim
de fiecare adunare cam 600 de
persoane, ceace e mai puțin de
cât adevărul, avem pentru un
an 150—160.000.000 de vizitatori.
Un englez mi-a făcut socoteala și
a găsit că vin câte zece slujbe
religioase pe an de fiecare en-
glez dela 6 ani în sus". (păg.
162).

Acum trebuie să se mai știe
că activitatea Armatei mântui-
rii există nu numai în Anglia,
ci s'a întins și în restul Europei
și în celelalte continente. Eu în-
sumi am luat parte la adunări
ale ei în Germania unde însă
erau cu mai puțin aparat ca în
Anglia. Ziarul ei, intitulat *Siti-
găitul de război (Kriegsruif*, în
Germania), îl cumpăram deseori
în restaurante, unde îl aduceau
la restele Armatei.

X.

După toate acestea, nu măi
este de mirare acum când aflăm
despre venerațiunea de care ge-
neralul Booth s'a bucurat în
Anglia și despre impresiunea
de jale adâncă pe care moartea
sa a produs-o până departe pes-
te granițele Angliei. Da, glasul
lui era glas de mare autoritate,
și când cerea ceva pentru sco-
purile sale sociale, numai de
cât publicul îi acorda, cu mult

1) Văzi Otto Funcke, *Englische
Mitter*. Brema, fără an, pag. 157—

peste ce ceruse. Astfel, în 1890, și-a publicat ei cartea lui: *In the darkest England and the way out.* (În regiunea cea mai întunecoasă a Angliei și calea pentru a eși din ea), al cărui răsunet se poate compara cu *Colihul lui Moș Toma* de Beecher Stowe, care a contribuit la liberarea Negrilor din America de nord. În cartea lui, generalul Booth propunea un întreg sistem pentru ridicarea materială și morală a nenorociților. Spunea că are nevoie de 2.500.000 de fr. și îndată banii au început să-i curgă din toate părțile. Cu ei, a putut deschide 76 de aziluri pentru femeile căzute, 100 de *slum posts* sau stațiuni de salvare în mahalalele cele mai nenorocite, apoi șantiere de lucru, ajutoare pentru locuință și hrană, aziluri de noapte, case pentru îndreptarea bețivilor. etc.

În 1892, gen. Booth a adus la cunoștința publicului că-i trebuie 750.000 de fr. pentru între-

ținerea așezămintelor lui. Ape-lul său a fost ascultat de mai mulți membri din înalta nobilitate, de personaje politice cu vază, de cei mai înalți demnitari ai clerului anglican, și generalul Armatei mântuirii a căpătat și atunci și în alte împrejurări toți banii ceruți, ori câte de mari erau sumele de care avea nevoie.

Funcke spune că era mai ascultat decât un papă. Când, în 1896, s'a întors dintr'o călătorie în Africa, India, Australia, și a vorbit la Palatul de cristal, cea mai vastă sală din Londra, a fost un fapt memorabil dragostea care i s'a arătat. Ideile Armatei mântuirii, cu toate împotririile dela început își făcuseră drum.

Ultimii zece ani din viața sa i-au adus generalului cele mai mari onoruri. Călătorind în Statele-Unite din America de nord. Camera deputaților i-a cerut să vie să rostească el rugăciunea de deschidere. Regele E-

duard al Angliei l-a primit de mai multe ori, și anume tocmai atunci când el cerea bani mulți pentru operele sale sociale. Orașele Nottingham și Londra l-au proclamat cetățean de onoare.

Când a murit, Armata mântuirii lucra din plin în 53 de țări. Ea publica 71 de ziare și reviste, ocupând mai mult de 70.000 de ofițeri.

Acesta a fost generalul Booth, aceasta opera lui... Fără îndoială, unul din marii creștini ai vremii de față, acei care a înțeles învățătura Domnului, că adevăratul creștin trebuie să lucreze și să apară îndreptând pe terenul social.

Ce mai este din opera lui, după război?

Am întrebat pe un ofițer englez din Federațiunea studenților creștini și mi-a spus că și mai puternică decât înainte.

București, 7 August 1920.

Arhim. SCRIBAN,

BCU Cluj / University Library Cluj

A C U M...

*Pe sufletu'mi, adesea, eu pe-un clavir deschis,
Treceai distrat o mână, și suspinam: durere!
Și-adea păgănu'mi suflet 'nălța un paraclis
Nesuferit: de rugă, de taină și tăcere,*

*În vâlvara gheenei dorințelor firești!
Și deabinaț în mine, în preajma ta 'nflorită,
Toi stam, perdute ceasuri, privind-te cum crești:
O iederă de flacări pe piatra'mi neclintită,*

*Știu eu ce simt acuma și de nu sânt nebun?
Ca pe un val de mare m'aruncă vijelia
Pe țărnuț tău; pe semne fițind ca să'mi rășbun
De toată suferința și nevinovăția...*

*Acum te port pe brațe de pară și de fier,
— Un tânăr zeu, sălbatie arzând de focul vieții,
Mă'mbăt de-al frumuseții desvâlțat mister,
Barbar și cu nesățiu trufăș al tinereții.*

*Inavuțit cu ține, mă simt ca un despot
Neclintat pe tronul și lingușit de roabe,
De curtezană mândre; și de ml-al cere pot
Și stelele din ceruri să îl le fac podoaabe.*

*Tu țaci adâne, doar ochi-ți mă 'nvăluie 'n priviri,
— Motani ce trec pe trupu'mi cu blâni desmlardă-
foare,*

*Și simt că toată elipa, ciorchini de amintiri
Ți-adună, li mustește, ca într'o zăcătoare.*

*Ce întrebare înlături? Ce te'ndoesti de știu?
Privește-adâne în ochi'mi cu marea'ți de uitare,
Pe care nici o barcă nu seamănă-a sierlu,
Și'nfășură-te'n brațu'mi setos de sărutare!*

V. Demetrius

VORBE DE DRAGOSTE ¹⁾

Multi cred că se laudă zi-când: „Iată inima mea! Vio-
dan.. n'am nevoie de dansa..
Mie nu mi-e frică de chinurile
geloziei, mie nu mi pasă de
kremurările înfrigate ale
jubirii! De un singur lucru mă
feresc: să nu fiu banal! Aș
vrea să sufer, aș vrea să scrâs-
nesc din dinti, să-mi smulg
părul și să adorm cu genele
muiate în lacrimi! Astfel, cel
puțin, aș ști că trăiesc, aș în-
telege, poate, ce însemnează a
iubi.. Dar zilele trec, veșnic
aceleasi, searbădă și plictisi-
toare viața mea se scurge
întocmai ca viața unei găze
netrebnice.. Eu nu pot avea
o iubire; eu nu pot avea de
cât iubiri. Iubirile acestea în-
să răsar repede, pâlănesc o
clipă și apoi pier, dispar pen-
tru totdeauna, parcă ar fi fost
niste visuri pe cari le uiți în-
dată ce te-ai deșteptat din
somn..

O, și eu credeam că nu pot
iubi! și eu îmi inchipuiam că
vina nu este în mine ci în ele.
In femeile cari nu merită să
fie iubite!..

Astăzi însă știu și înțeleg că
iubirea este făcută pentru cei
umili, că cei mândri nu vor
purta iubi niciodată.. Cei
mândri își inchipuiesc că nu
au trebuință de inimă; ei nu
vrea de cât să cucerească,
mereu să biruiască; ei cred,
în sfârșit, că și în iubire suc-
cesul e tot. Dorintele lor po-
ate se vor împlini, poftele lor
poate vor fi multumite, da..
dar, vai, iubirea n'au s'o cu-
rească în toată viața lor.

Căci iubirea cere supunere,
o supunere oarbă ca și credin-
ta. În iubire nu ai să fii con-
vins nici odată, n'ai să aștepti
probe nici odată, n'ai să do-
rești și să cauți succese nici-
odată. Tot ce nu e supunere
și devotament nu e iubire.

Trebue să trăești mult, tre-
bue să suferi mult, trebue să
pricepi mult, pentru că inima
ta să fie în stare a primi iu-
birea. Cei ambițioși, cei mân-
dri, cei obraznici și nerecuno-
scători nu pot ști ce este iubi-
rea, și, așa, cei mai multi din-
tre noi deabia la vârsta de
cincizeci de ani începem să
înțelegem iubirea, atunci deci
când e prea târziu..

Pe mine m'a frământat, m'a
umilit și mi-a mormomit gla-
sul. Astfel am ajuns să nu
mai spun că ele nu merită să
fie iubite ci să strig pretutun-
deni: știu să iubesc fiindcă
am învățat a plânge, a suspi-
na și a mă resemna!

Astăzi, aș vrea și eu să nu
iubesc aș vrea să fiu iar mân-
dru, ambițios, cuceritor.. Din-
tr'asta se vede că sunt îndră-
gostit!

Dacă aș ști cânta din svinx
te aș duce într'o poiană scâl-
dată în lumină de lună, într'o
poiană unde încă nu s'a încui-
bat mândria omenească și ti
aș șopti la ureche cântecul ce-
lor iubiti. Atunci poate ai pri-
cepe și tu că iubirea nu cu-
noaște ceea ce lumea numește
a fi iubit.

Te iubesc pentru că mă ju-
hești: aceasta e un schimb, dar
nu e iubire. Te iubesc pentru

că te iubesc, și nimic mai
mult; te iubesc numai pentru
că iubesc: aici începe iubirea
aceasta e cântecul iubirei.

Omul îndrăgostit nu zice: te
iubesc pentrucă ești oacheșă,
nici: te iubesc pentrucă ești
bună. Omul îndrăgostit zice:
te iubesc cu toate că ești oa-
cheșă, cu toate că ești bună,
și te-ai iubi chiar dacă ai fi
blondă sau dacă ai fi rea.

Poezia zic unii, a falsificat
iubirea. Poezia a făcut cânte-
ce, statui, versuri din senti-
mentul simplu și firesc ce a
fost odinioară iubirea, a făcut
nebuni din oameni cari, și de-
altmintearea erau cam înclî-
nati spre nebunie, a făcut gur-
manzi din oameni cari până
atunci erau infometati.

Eu însă zic că nu există
poet, muzicant, pictor sau
sculptor mai mare ca un în-
drăgostit. Pentru că artistul
să înțeleagă poezia cea mare
a suferinței, trebue mai întâi
să fi fost îndrăgostit. Nu poe-
tii au făcut iubirea, ci iubirea
au făcut pe poeți! Eu, ca-
re citesc bucuros în stele și-mi
fac o plăcere întru a aterne
pe hârtie slovă lângă slovă,
pot să jur că în slovele noas-
tre umile sunt scrise toate
tainele de amor ale cerului în-
stelat!

Căci cel ce pricepe viața
stelelor, pricepe și iubirea om-
menilor!

Iubirea nu cunoaște cuvîn-
tele credincios și necredin-
cios.

Iubesti pe altul va să zică
eu nu te iubesc: aceasta nu e

cântecul iubirii. Omul îndrăgostit nu zice niciodată: m'aj îndelat.

Iubirea nu-ți cere socoteală de sărutările ce ai dat sau nu ai dat altora. Iubirea nu-ți scoarmoneste trecutul și nu-ți corectează prezentul. Viitorul este nădejdea ei; viitorul este egoismul ei. Nădejdea cea de mândăjduită, mângâierea cea nemângâiată sunt balsamul ei care e tot atât dulce ca și suferința ca și iubirea.

Iubești, suferi, trăești: iată tota iubirei.

Sărutările îți alină setea, dar lacrimile îți trezesc în suflet doruri mari, istovitoare și

dragi pe cari nu ti le pot alina nici sărutările. Din ochi picură lacrimile, izvorul cel vesnic al iubirii; din iubire picură cântecul, poezia, frumosiții; din iubire msnrdjuosnrd sul, izvorul cel vesnic al lacrimilor.

O bobită de lacrimă ce tremură sticoasă pe geana iubitei e o comoară mai mare și mai pretioasă de cât sărutările și îmbrățișările tuturor femeilor din lume..

O vanitas, vanitatum vanitas! — zice profetul.

Toate suferințele sunt desarte! — îți șopteste un glas din lăuntru.

Sărutări lacrimi, iubire: toate sunt desertăciuni mari, nimicuri pline de durere..

Si totuși, pentru aceste nimicuri desarte, pentru aceste desertăciuni nepătrunse ai fi în stare acum să mi dau tot ce am mai scump pe lume, și fi în stare să-mi dau și viața.

Nu știu dacă e bine ceea ce fac eu sau e rău, dar simt că, dintre toate desertăciunile lumesti am ales cea mai frumoasă, care e cea mai frumoasă fiindcă e cea mai desartă din tre toate..

L. Rebreanu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

VIORISTULUI

IUBIREA MEA

V. P.

Când fața-ți inspirată se'nclină pe vioară

Și degetele-ți fine smulg coardelor vrăjite

Tezaurul de-accente ce sbor Insuflețite

Un suflu de durere pe fruntea ta coboară.

În când, subț stăpânirea simțirei tale rare,

Cascade de-armonie vijelios reverși

Alini ori-ce durere, faci buni pe cei perversi,

Stârnești în inimi negre o sfântă adorare.

Ca un Profet în cercu'ți de farmec 'naintezi

Purtându-ne cu tine spre noile-Aurore;

În când se sting pierdute vibrările sonore,

Transfigurată, — ca'n zâmbet — ne binecuvintezi!

Iubirea mea-i povestea incrustată

Cu lacrimi luminoase'n cartea Firii,

Iubirea mea-i povestea incrustată

În marmură de veacuri răsturnată

Pe pragul înroșit al nemuririi.

Iubirea mea e taina unei strune

Ce tremură de vraja unui cânt

Iubirea mea e taina unei strune

Argintul mort al viselor nebune

Amestec de viață și mormânt.

Iubirea mea nu-i tină și nici șgură

Și nici nu este lutului datoare.

Iubirea mea nu-i tină și nici șgură

Ci-i crezul rătăcit din gură'n gură

Prin spațiul nesfârșit până la soare.

Iubirea mea-i povestea minunată

Pe care eu am scris-o'n nopți târzii

Iubirea mea-i povestea minunată

Pe care tu citind-o'ngândurată

Că-i scrisă pentru tine să nu știi.

George I. Stratulat.

Iulie 1920.

Dem. Gálman.

VORBELE NOASTRE

Nici ele nu sunt simboluri trainice.

În evoluția adevărilor sociale: economice, psihice, etc. sbeacă și ele, schimbându-se, sub legea veșniciei transformări.

Spre deosebire de stil — pentru creația literară — ele au o calitate și un înțeles aparte. Evoluția stilului — nețăgăduită — nu înseamnă evoluția vorbei.

Pe lângă vorbă, stilul este o operă, în care ea rămâne un argument.

Sunt vorbe, cari le ridică, le scoț din cronicile prăfuite părintele vremilor.

Ele sunt reprezentative, vin zălăzite, sunt totdeauna vii și colorite, atâta cât trăsesc, însă — create de împrejurări — dispar, se sting, reintra în cronicile uitate odată cu ele.

Aceste „vorbe istorice“ nu le culeg academiiile din lume; nimeni nu le-a prevăzut, nimeni nu se poate lăuda că le-a deschis un drum spre viață! Ele au apărut din întâmplări, cu proprie energie, constituind un organism viu și, față de multele piedici ce li se pun căci reacționarișmul niciodată nu este mai activ decât în luptă cu ele — vorbele istorice se impun.

Sunt, în societate, germenii, ce fecundază neconștient. Sub aparența liniștii neturburate, dela exterior, lucrează aceste forte ascunse — aceste idei — cari străbat — în anumite circumstanțe — și schimbă aspectele vieții, atrăgându-și forme proprii de reprezentare.

În vârtejul lor neșăpănit și fatal — căci acestea sunt viața organică, în mișcare, a elementului cosmic — personalitățile ead, ele cad chiar. Usor se vede ridicolul, anaerobismul principiilor întemeiate pe vechi adevăruri, când întâmplări formidabile — ca spre ex., războiul mondial — turbură organismele constituite, ridicând, în mase, spirite-

le și corpurile, spre așezări neînchipuite.

Ce însemnează astăzi un om, față de cecease însemna ieri?

Ce este sufletul nostru de astăzi și cum a fost ieri?

Cât timp nu a fost turburat decât de senzațiunile lentelor transformări, mărirea lui, hotărâtă de fatalitățile vieții, a fost necondiționată.

Sufletul a crescut, el a ajuns mare, intrând în univers pe nașle de porți, deschise de miile de aspecte ale lumii întregi, sufletul s'a cufundat, după vechime, cu lumea întreagă, sau cu o fracțiune a ei, el a fost o realitate. Dar, astăzi, lumea veche s'a dărâmat. O nouă lume și o viață nouă vor răsări din ruine pentru el.

Acum el este pustiu, pustiu, ca oglinda ascunsă, în care nu se mai reflectează nimic.

Fată de această oglindă, el simțe, însă, că a fost părăsit; căci, spre a putea renaște din sine renașterea lumii, el rămâne, totuși, substanța sensibilă și creatoare.

Fapt, ace mari și universale, s'au dorit, au răsării din abisul lui Dumnezeu. Cu sete de viață și descătușare, ele s'au frământat, au sbuciumat, în timp și în spațiu, principiul activ al nețăgăduitei existente. I-au dărâmat tot ce era înălțat, smulgând rădăcinile reactive ale secolului și ridicând peste tot „tara nouă“ „lumea“ și „viața nouă“ — nouă în toate culele și aspectele ei — cu atât mai nouă cu cât răsare dintr'un mediu mai vechi, în luptă cu care, spre a învinge, (căci aceasta este arma învingerii), si-a organizat caracterale nouă, în fața cărora nu mai erau destule forturi pentru vechia cetate.

Totul s'a prăbușit. Au căzut întâi „legile“, nemuritoarele legi ale minciunoaselor vârste, credințele constructive. Apoi, fără viață și fără putere, s'au

spulberat toate așezămintele vechi, îngropându-se, cu toate complimentele lor, peste cari, ca niște foi vestejite, s'au scuturat hainele lor speciale, verbele vremii.

Vorbele acestea nu le-au creat literații, ei ele li s'au impus. Și, nu le-au părăsit ei, ei ele, îmbătrânind, față de nouele generații, au reposedat, cum mor oamenii și căinți bătrâni, cari numai au fost în viață și tot astfel cum mor ideile unor vremi, când și-au dat tributul pe brazdele prefacerii.

Vorbele de ieri (cari a fost înaintea războiului) au căzut în luptă, cu viața, ca soldații pe front.

Astăzi sânt alte vorbe; vorbe cari le-a făurit războiul, pe cari le-au primit cu multă silit și de nevoie, oamenii; vorbe

cari nu mai au înțelesul de altă dată, chiar dacă unele au rămas neschimbate, vorbe

cari, astăzi, nu mai au nici un înțeles.

În timpul faptelor ele au înțecat. Omul s'a obișnuit cu lipsa lor, căci ele sunt o necesitate vremelnică și intermitentă, iar, după ce faptele au realizat cecece noi încă nu putem înțelege, vorbele, eugitate, analizate, adânc studiate, numai au nici o valoare.

Cei cari le rostesc, mint. Se mint, conștient sau nu, pe ei înșiși, apoi pe noi.

Sufletul nostru, al generației războiului, nu-l mai avem. Deci, micile și marile lui creațiuni, nu mai sânt. În zadar ne forțăm să ne refacem după vechiul fason, cercând să readucem la viață vechile noastre obiceiuri și aprecieri; ele au murit pentru noi! Odată cu lumea care s'a dus, cum se coboară discul soarel după un munte vânat, sufletul nostru și razele lui, au asfintit. Acum e noapte.

Fără reminiscente, abia călcând pe membrele fragede ale începutului, în umbra vechilor clădiri dărâmate, sufletul no-

stru, sufletul, astăzi, se străduiește în întinerie să-si facă prieteni, o nouă viață și o familie nouă, aceea care va rămăși din aceste ceasuri de taină și de reînviere din această groapă, pe care apasă greu piatra pustiului unei lumi apulberate.

Vorbele sunt secl, sunt aspre, sunt concise, sunt fără

flori și fără culoare, sunt „căutate”: toți oamenii le pronunță cu greu și de nevoie mare, tuturor li este silă de ele, nimeni nu le mai crede și nu le ar pricepe, dacă nu ar vedea sub cle, imediat, fapte și gesturi și întâmplări din unele acțiuni aminte.

Când sufletul amuțește, vorbele nu mai fac nici cât hai-

nele scumpe îmbrăcate pe un lemn. Sufletul ni s'a stins. Așteptati, incredeti-vă, gânditi cu observare, cu sinceritate, cu conștiință față de viitor: creați un suflet mare și moartea adâncă pentru ziua de mâine! 1920.

Mihail Cătălan

O SOLIE

Flori

Iți trimit cu bucurie —
Proaspete, culese 'n zori —
Toate să'ți vorbiască ție...

Flori

Să'mi trimiți și tu odată —
Proaspete, culese 'n zori,
Când e lumea mai curată...

Iți trimit cu bucurie
Din tăcerea unei dome

O solie

De colorii și de arome —

Toate să'ți vorbiască ție...

Cridiv

DU-TE DOR... 1)

Du-te dor în lumea lată
Du-te dorule pribeag,
Spune-i dragostea mea toată
Spune-i, spune-i, că mi-e drag,

Spune-i dorule că'n lume
El e singurimi-noroc,
Că șoptind dulosu-i nume
Rătăcesc din loc în loc.

Du-te dor în lumea'ntreagă,
Du-te dorule mereu,
Și sărută fruntea-i dragă
Cum i-am sărutat-o eu.

Florence Georgescu.

1) Din vol. „Versuri și proză” ce va apare în curând.

Vis urât și trecător

Adâncul mării d'ași străbate,
Păduri vergine, văi adânci,
De m-aș sui pe'nalte stânci
Pe căi pustii și neumbrate,

N'aș mai găsi la fel ca tine
Ș'atât de mult tu m'ai zdrobit
Că de atunci n'am mai iubit
Ne mai gândind nici chiar la mine

Ce'mi spui acum mă lasă rece
Urât, banal, e visul tău...
De timp pierdut nu'ți pare rău?
Când te deștepti visul nu trece?

Smara.

PENTRU IDEE

Am iubit și 'ntotdeauna fără de margini voi iubi,
Căci altfel n'aș înțelege ce e viața, ce preț are
Ș'ori când glonțu-adversității cu'ntr'o simțu m'ar isbi
În iubire eu găsi-voi noui pleri și consolare

Am iubit tot ce e mare și e bun și e frumos.
Adorând așa podoaabe, aș vrea viața pentru cie
Să mi-o dau cu vrednicie, ca soldatul credincios
Care gloria dorește și o cată în rezele.

Am iubit. Iar după moartea mi, pe al crecii postament.
Cerul rog, cu mâna albă și ochi năzezi, o femeie
Epitaful să m'î scrie: Incălzit de sentiment
„Și cu gându 'nclinat mie, a murit pentru idee”.

N. Tîlc

P A T R I E

— Bate toba ! bate toba ! strigă copiii din mijlocul uliței, unde se jucau în țărână și începură să alerge nebunatici la auzul sunetului de toba.

— Auzi, bate toba în sat, mamă Ioană, zise Floarea de unde sta la vorbă cu mama Ioana și cu Fira sub un dafin umbros.

— Ce-o mai fi și asta Floareo ? întrebă mama Ioana.

— Ce e, nu e bine, mamă Ioană, că dela un timp încoace nu vezi că nu mai merg treburile calea lor ? Când un subprefect, când un căpitan, când un om de-ai stăpânirii trec mereu prin sat cu biruri noi, cu rânduiri de tot felul...

...Mamă Ioană, iacă o să vezi că n'a fost numai vorbă din lume, ce-am auzit eu alaltăeri.

— Și ce-ai auzit Floareo ?

— Am auzit mamă Ioană, că are să fie război și că au de gând să-i ia pe toți pe-ai noștri, câți sunt la oștire.

— Tac! Floareo, să nu vorbești într'un ceas rău

— Doamne, mamă Ioană, vorbesc și eu ce-am auzit. Ba mai deună-zi vizitiul boerului mi-a spus că a văzut cu ochii lui armată muscălească când a fost la oraș. Se spunea că Muscalii au de gând să treacă Dunărea pentru ca să se bată cu Turcii, că vor să ia și pe ai noștri cu ei, că de nu se vor duce ai noștrii la Turci, vor veni Turcii la noi și că în curând va fi război, că nu-i de glumă... Dar n'auzi mamă Ioană, cum bate toba par'că ar veni mai spre noi.

Nu trecu mult și văzură pe unită pe șeful de garnizoană cu un sergent și cu un toboșar.

— Bună ziua, femei bune, zise șeful de garnizoană, venind spre ele.

— Bună ziua, răspuseră femeile sculându-se.

— Aici e Vlad ?

— Nu e aci, răspuse mama Ioana. S'a dus de azi dimineață la vitele la câmp.

— Și când vine ?

— Deseară.

— Atunci să faci bunătațe să-i

dai ordinul ăsta și să-i spui să vie mâine la companie. Domnu sergent a venit într'adins să le dea de știre, dar pentrucă nu e aci, atunci nu face nimic, numai mâine să nu lipsească.

— Bine maică, o să-i spui — dar de ce i-o fi chemând ?

— De ! știu și eu, mamă Ioană. Aud și eu prin a lume că are să fie război și luându-si ziua bună, pleacă câte trei pe uliță înainte pe la case de soldați.

Femeile îngrijate tăcuseră. Floarea mai vorbăreată vorbi cea dintâi.

— Ai să vezi, mamă Ioană, că tot o să fie ce spuneam eu, o să se facă război, nu de geaba-i cheamă pe ei la companie cu ordin într'adins.

— O fi maică, zise mama Ioana. Se vede că nu mai vrea Dumnezeu cu noi și oftă din adânc biată femeia.

Dar cum să nu ofteze când avea pe Vlad soldat ?

El era singurul ei ajutor, căci mama Ioana era văduvă. Vlad era copilul unui vecin, rămas orfan de părinți încă de mic. Tot cam pe atunci rămăsese văduvă și mama Ioana și fiindcă nu avea copil de cât o fetiță, pe Fira, l'a crescut aci la ea. Nuri a fost bunătața nerăsplătită. Vlad era bun și harnic. El îngrijea de casă, de grădină, muncea pământul, așa că, nici el nu se simțise orfan pe lume, nici mama Ioana nu simțise nevoile de femeie rămasă văduvă cu fată de crescut și fără ajutor. Ii iubea mama Ioana—ca pe copilul ei, iar el ținea cu casa mami Ioanei ca cu a lui

— Bună seara, Firo zise Vlad, venind pe poartă cu vitele dela câmp.

— Bună seara, Vlad, răspuse Fira, dar fața-i era îngrijată.

— De ce ești tristă, Firo? Ce veste ?

— Rea, Vlad.

— Rea ! Ce iar mai cântă vre-o găină ca cocosi ca alaltăeri ? Ori s'a înecat vre-o rață, ori Fira a cusut răuri pe dos și acum trebuie să-i descoase ?

— Vlad, Vlad, nu râde că nu-i de răs

— Dar atunci ce e Firo?

— E că mâine trebuie să te duci la companie, uite chiar ordinul.

— Auzi Dumnezeu năpaste ! e numai atât? Apoi de când bat eu cărările către companie, de un an de când sunt militar — atâta lucru, Firo—e floare la ureche.

— Floare la ureche! zici tu, dar alta tu n'o știi. Tu nu știi că vă cheamă ca să vă ducă la război.

— La război ?

— Da, la război...!

... — Ei ! și atunci... ce-ar fi dacă ar fi la război ?

— Dar vezi... Spune lumea că la război e rău pentru câți se duc... Doamne! Vlad, tu parcă nu știi că război e vorbă rea — și fața-i era îngrijată.

Vlad stătu pe gânduri.

— Dar lasă, Firo, că de e să mă duc la război, apoi n'am de ce mă plânge. La teorie ne spune că „Datoria soldatului este să meargă la război, apoi nu de geaba sunt eu soldat.

— Măine așa dar trebuie să plec? Ia să văd și eu ordinul.

— Lasă că nu e nimic, zise el după ce ceti.— Ne cheamă ca să ne dea în primire muniția de serviciu Fi pe pace, Firo, că și asta nu-i de cât vorbă din lumea ce n'are nimic de făcut

A doua zi Vlad încălecă de dimineață și plecă la companie.

Se întoarse după trecutul sorii, Mama Ioana și Fira 'l' așteptau de mult cu masa.

Bună seara mamă Ioană, bună seara Firo.

— Bine-ai venit, răspuseră ele. Urmă o tăcere.

— Ce veste, Vlad? întrebă mama Ioana.

— Veste... bună, mamă Ioană.

— Și de ce v'au chemat azi la companie?

— Pentru ca să ne pregătim de ducă...

(Va urma).

CRONICA POLITICA

Am visat...

Citiseam jurnalele seara, târziu. În ele multe de toate. Neplăcut m'a lovit descoperirea de la clubul socialist. Cercetările politice, începute cu prinderea lui Constantinescu, continuate cu alte arestări senzationale, au culminat prin această descindere. Mă durea ca român; tare m'am veselit ca om. Sentimentul de mulțumire, m'a atins la fel, ca pe vremuri, când, cu sufletul la gură, ajungeam la sfârșitul fasciolei, unde Holmes punea mâna pe vinovați, rămânând doar ca justiția să facă actul de dreptate.

Apoi m'am culcat. Rămășițe din cele citite îmi mai cutreerau prin creier, vag. N'as putea reproduce impresia ce mă stăpânea. Repetam însă mereu: auzi domnule!.. și iarăși: auzi d-ta, domnule!..

În cele din urmă am adormit.

Sedința Camerei se deschisese la ora 8 dimineata. Ca nici odată. Toți ministrii prezenți. Deputații în păr. Lojile ghiftuite. Un neastâmpăr tremura parcă în aerul de sub cupolă, care îți făcea impresia zgomotului unui viespar invizibil. Ingrijorarea stăpânea pe fetele tuturor, brăzdându-le, cu cute adânci, ca acelea de pe statuele de bronz a marilor bărbați de stat. Toți se așteptau la ceva neobisnuit, fără a putea cineva preciza.

Președintele, d. Zamfirescu, deschide adunarea. Se citește omarul. Minune: se aprobă, fără discuție.

D. Zamfirescu: „D-l general Averescu are cuvântul“.

Primul ministru urcă la tribună. Înalt, cu părul dat pe spate, cu fata subțire ca un tăiș de sabie, cu privirea nemiscată, fermă. În ziua atacului de la Mărăști, sfând deasupra ob-

servatorului din Poiana Tâgâncii, urmărind trupele plecate la asalt, părea o sabie eșită din chiar solul patriei, amenințător spre inamic. La fel astăzi, în această atitudine, mi se pare un semn de exclamare hotărât a nu suferi contradicție la cele ce va spune în curând.

Cu respirația stăpânită, lumea așteaptă..

— Domnilor! Sub ochii noștri se petrec fapte de o gravitate excepțională. Le cunoașteți. — voi fi, prin urmare, scurt. Începând cu Constantinescu, seria arestațiilor — fără a fi închisă — se ridică la vreo treizeci. De jos în sus, de la zdrențele societății și până la cei crezuți demni a sta în mijlocul nostru, — chemați deci să contribuie în largă măsură la legiferările care vor hotărâ de soarta țării în viitor — mergând din treaptă în treaptă, și de aici și de colo: din fiecare colțisor al țării, — siguranța a ciupit câte un exemplar, lată deci o pânză de păienjini, tesută orizontal pentru a cuprinde toată suprafața României și verticală pentru a nu-i scăpa nici diferitele clase din societate. Origina: în Rusia, în mâinile lui Rakowsky; centrul: la partidul socialist din Capitală; antenele, vasele capilare ale organizației: lepădăturile neamului!

Orice organism este creiat în vederea unui scop, ținta finală fiind însăși cauza primă care i-a dat naștere. Fatal, întrebându-ne ce vrea această țesătură, ajungem la Rakowsky. Ce poate să vrea el, de cât o stare ca în Rusia? Ce este în Rusia nu e nevoie să mai spun.

Și acuma, domnilor, să privim o altă latură a chestiunii. Câte puțin în interiorul hota-

relor României. Marl Sasa, ani de lupte crâncene, ne-au istoricit. Nu exagerez spunând cu cuvintele lui Pihrus: încă o victorie ca aceasta și suntem pierduți. Să vorbesc de situația noastră, ar fi să repet ceea ce fiecare dintre noi vede, simte și deplânge. Înafă, Atâta doar: când fiecare dintre noi ar trebui să jertfim totul, începând cu munca și sfârșind cu supremul bun — viața — pentru a scăpa cât mai curând din această mizerie, — organizații întregi se pun de acurmezisul celor mai frumoase tendințe, izvorâte din sufletele curate a bunilor români. Și aceasta este opera exclusivă a agitațiilor, îndemnurilor nerușinate pornite din sânul aceluia partid, care singur și-a dat numele de comunist.

Domnilor, cu o clipă mai înainte de a fi prea târziu, trebuie să procedăm cu sânge rece și fără șovăială.

Cer deci maturului corp să chibzuiască și dacă o picătură de sânge curat românesc mai curge în vinele d-voastră să hotărâți următoarele:

1) Să se ridice imunitatea parlamentară a tuturor deputaților partidului socialist-comunist din vechiul regat. Domnilor să fie chemați a părăsi de îndată sala, pentru a cădea în brațele deschise ale justiției care, de mult, îi așteaptă la poartă.

2) Ca o pedeapsă națională dată corpului electoral din circumscriptiile, unde acești dușmani ai neamului au putut fi aleși — să nu se mai facă alte alegeri timp de trei ani de zile.

3) Atâta timp cât, în afară de hotarele României, orizontul nu se va curăți de norii turburi și mereu amenințăto-

ai bolșevismului, dând astfel garanția morală că partidul socialist nu-si va depăși cerința de activitate bine hotărât de a veghea la îndreptarea răului ce eventual ar avea de îndurat acea pătură a societății noastre pe care o reprezintă. — să se declare, la noi în țară, socialismul drept pericole național, iar propagatoriul lui, drept dușmanii ai neamului considerati în afară de legi.

Domnilor, dacă priviți deasupra capetelor d-voastră, privirea vă va întâlni marea frescă rezervată istoriei neamului nostru. Atârnă numai de noi, ca să înscrăm o pată de rusine acolo unde am putea grava cu litere de aur istoria zilelor noastre.

Eu, domnilor, ca prim-ministru al țării românești, vă cer să vă faceți datoria de cetățeni și de români".

Ultimele cuvinte mai pluteau încă în aer, când premiul cobora de la tribună: — atât de mare era tăcerea în sală. Vorbele tari, neiertătoare convinseseră și ultimele conștiinți mai sovăitoare: da! așa trebuie să se întâmple. Privirile grele a tuturor apăsau pe capetele socialiştilor; iar ochii poruncitor îi întepau ca sulitele. Se simteau condamnați, pierduți.

Cristescu se ridică: urmează Moscoviici și după dansii toți Incerunțați, fără a privi înapoi se îndreaptă spre esplanadă, în cea mai mare tăcere.

oscortați de privirile reci ale celorlalți aleși.

Gata de a părăsi sala, Moscoviici, privește înapoi ca un al doilea Lot. Pleoapele lui se zbat într'un tremur nervos, buzele îi tremură. Jășând să se creadă c'ar vrea să spună cuvinte de adio, poate Camerei, poate băncii pe care stătușe... nu se știe

— „Hu-o!" răspunse cineva din sală, cuvintelor de adio nerostite ale lui Moscoviici.

Era atât de dispret, ură, și a fost atât de grozav acest urlet... al fostului ministru de interne, d. dr. Lupu, că

„M'am deșteptat.
Doamne!.. de ar fi așa

I. Todericiu.

A U Z I

Auzi cum plânge vântul
In noaptea fără de stele
Nu-i vântul cel ce plânge
Ci-s gândurile mele.

Auzi cum geme valul
Sfâr'mându-se de stâncă
Nu-i valul cel ce geme
Ci-i jalea mea adâncă.

Privește cum frunzișii
Se scutură'n vâlcele
Ca frunze ofilite
Sunt visurile mele.

La primăvară multe
Pe crengi au să re'nvie
Doar visurile mele
Sau dus pentru vecie

Bazargie

M. Mircea

POSTA REDACȚIEI

Mtosotis, Glasberg, Gorau, Căpraru, Lipăncanu, Finchelstein, N. Corgescu, Vel'naș, Fotin, Ion Migrim, Schoss, Wilderman, I. Andreș, Maria Drăgănescu, Lazariu, Salomea, M. Sturdza, G.

Bădiculescu, C. Stroescu, Vișoianu: nimic nu se poate publica. Regretăm, dar vă sfătuim să nu mai încercați.

Dem. Calofățeanu, în proza d-voastră se văd oarecari urme ale

unui talent tânăr. Nu e rău să continuați.

Periețeanu-Giurgiu. Avem o bună părere despre d-voastră, continuați să trimiteți: nu publicăm decât versurile bune

== Citiți regulat ==

Veselia

Cel mai răspândit
și plin de humor ziar
— Care apare Joia —
și se vine cu 75 b. exempl.

Docent Dr. RAZVAN

(Sef de lucrări la Spit. Colțea)

BOALE și OPERAȚIUNI de OCHI

Consult pe vară dela 4-6
Str. Primăverei 12. Telefon 24/82
757

Dr. A. NASTU

BOALE și OPERAȚIUNI —
Venite-Urinare, Boale de femei
Injecțiuni cu Neosalvarsan (606)
și MERCUR

Consultațiuni 1-3 și 6-8 d. a.
str. Basarabia (fostă Occident) 19
237

Dr. L. L. RUS

consult. **BOLI INTERNE**, spec.
cial **BOLI de PIEPT, STOMAC**
INTESTINE Dela 12-1 și 3-5
d. a. str. **BASARABIA** No. 35
(fostă Occidentului)
TELEFON 25155 570

Dr. A. Iancu

FOST MEDIC DE SPITAL
Boli interne, venerice și sifilitice
injecțiuni cu Neosalvarsan (606)
și Cyanură de Mercur
Consultații 10-12 a. m. 3-7 d. a.
Strada Carol No. 52, București.
Telefon 48/53. 85

Doctor SPANIER

fost intern și medic de spital
interne și de Femei, Sifilis, Venerica
INECȚII INTRAVENOASE
— Consult. 11-1 3-5-7-8 d. a. —
Bulev. Maria 2 (colț Văcărești)
lângă halele centrale — 498

Dr. BERNSTEIN

BOALE și OPERAȚIUNI de
OCHI, NAS, GÂT și URECHI

Consultațiuni 11-12 și 4-7
S'A MUTAT Calea Moșilor 90.
(Sfânt: Ghoergh) 513

Vinul Iodo-Tanic,, ITEANU

Conține iodul sub forma unei combinațiuni organice, integral asimilabile cu

Vinul Iodo-Tanic Iteanu

se face cura cu Iod cea mai rațională, ori-când iarna ca și vara, fără teamă de Iodisme sau alte efecte secundare supărătoare

Vinul Iodo-Tanic Iteanu

este indicat cu efect pozitiv în boalele de ochi și urechi, scrofuloza, limfatice, reumatisme, sifilis sclerosă și în genere în boalele învechite sau a căror vindecare întârzie prea mult.

— De vinzaro la toate FARMACIILE și DROGUERILE din țară —

ANTI-ODOR

inventat de **F. LAURENT**, chimist

Analizat de Laboratorul chimic al Statului

Aprobat de Consiliul Sanitar Superior

În baza încheerii No. 69 din 16 Ianuarie 1901

Anti-Odor este unicul preparat contra mirosului corpului (la picioare, subțiori, etc.) și degajări excesive de sudare.

Anti-Odor este singurul preparat eficace și absolut indispensabil în toaletă intimă a femeii.

Anti-Odor înlocuiește apele de toaletă obișnuite, din cari multe conțin substanțe vătămătoare.

Anti-Odor vindecă bubele, coșurile, rănile mici, opăreala, mâncărimea și zabaleje dela gură și ulciorii dela ochi, fiind antiseptic apără de infecțiuni (molipsitoare).

Anti-Odor este unul din cele mai puternice desinfectante după ras, provenind formarea coșurilor, bubuliților, eczemelor, etc.

Reprezentant general pentru România Mare:
S. LINDENBERG, București, Str. Stelea 23

DEPOZITUL BANCEI SINDICATULUI MORARILOR DIN ROMANIA

Birou tehnic

Strada Smârdan No. 18. — IN CURTE

Director, SOL. M. GROSSMANN

Cel mai mare și mai bine asortat depozit cu articole tehnice, electrice și sanitare din țară.

Specialități:

PANZA DE MĂTASE ELVEȚIANĂ

CIURGI DE CÂNEPA

CUPE și ȘURUBURI pentru ELEVATOARE

URELE de PIELE ENGLEZEȘTI

CURELE de PĂR de CĂMILĂ ORIGINALĂ

CURELE DE BALATA „EXTR „

BUMBAC de ȘTERS

PIETRE de ȘMIRGEL

BURJIE SPIRALE

PILE, CI. CANE, CLEȘTI

ȚEVI DE FER ȘI ACCESORII

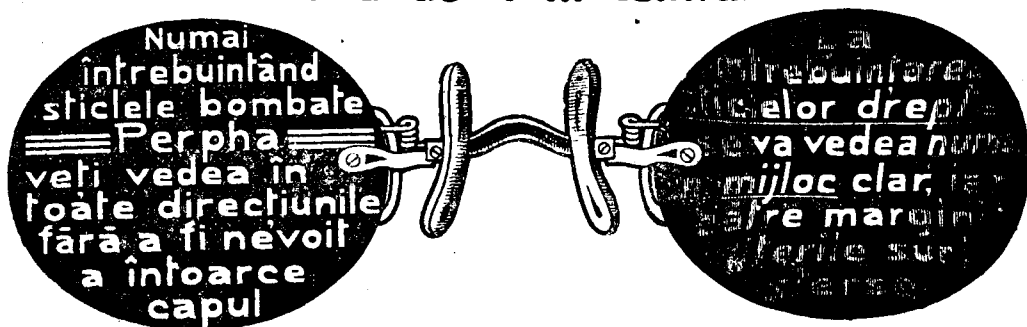
GARNITURI DIVERSE

PIETURILE CELE MAI MODERATE

Vă păstrați vederea purtând numai sticle de ochelari

„PERPHA BOMBATE“

Cari prezintă avantajul că au aceleași tărimă (lumina) în toată circumferința lor pe când la sticlele drepte nu ai decât în centru.

Sticla Perpha bombată

cereti și purtați numai sticlele

„Pherpha Bombate“

Depozit de Engros și Detalii la:

651

„LUMINA ESTE VIATA“

HEINRICH EINHORN, Str. Carol Nr. 12 (vis-a-vis de Poștă). — Salon special pentru sticle combinate. — Comenzile din provincie se execută prompt și conștiincios după prescripțiile D-lor Medici.